

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 600

van **FREYA PERDAENS**

datum: 11 maart 2022

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Verstrengde lozingsnormen 3M - Handhaving

In oktober 2021 legde de deputatie van de provincie Antwerpen strengere lozingsnormen op aan 3M voor de lozing van PFAS-stoffen. Tegen deze beslissing van de deputatie ging 3M in beroep, waardoor het dossier opnieuw op de tafel van de minister terechtkwam.

In de media konden we vernemen dat de minister intussen een beslissing genomen heeft: op advies van de Gewestelijke Omgevingsvergunningscommissie werd beslist om de betrokken lozingsnormen voor alle genoemde stoffen te verstrengen tot maximum 0,1 microgram per liter en dat met onmiddellijke ingang. Acht andere PFAS-stoffen krijgen een norm tussen 1-20 µg.

De minister verwacht terecht van bedrijven als 3M dat ze ten volle investeren om de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen tot het strikte minimum te beperken. Er wordt meteen aan toegevoegd dat er nauw zal worden toegezien op het feit of deze lozingsnormen gerespecteerd worden en dat er bij overtredingen zal worden ingegrepen.

1. Kan de minister meer duiding geven over de recente beslissing?
2. Op welke manier (frequentie, aanpak, ...) zullen de controles op deze lozingsnormen gebeuren?
3. Zijn er momenteel nog andere vergunningen waar een verstrenging van de lozingsnormen ingeleid wordt? Kan de minister een selectie geven van de omgevingsvergunningen die herzien worden, al dan niet door de bestendige deputatie?

ANTWOORD

op vraag nr. 600 van 11 maart 2022

van **FREYA PERDAENS**

1. 3M heeft om de PFAS concentraties in het geloosde bedrijfsafvalwater op korte termijn verder terug te dringen, de bestaande tertiaire waterzuivering uitgebreid met een mobiele zuiveringsinstallatie bestaande uit een ultrafiltratie-eenheid, een omgekeerde osmose-eenheid, drie bijkomende kolommen met actief kool en zes ionenuitwisselingskolommen. Daarnaast zal ook voorzien worden in een deelstroombehandeling met actief kool op de 100 m³ tank welke proceswater opvangt met perfluorverbindingen. Op langere termijn, tegen 2024, zal een waterzuivering met vaste zuiveringsstappen voorzien worden. De tijdelijke mobiele installatie is vanaf 22 december 2021 in gebruik genomen.

Hierbij moet opgemerkt worden dat momenteel de productieprocessen die emissies van PFAS kunnen veroorzaken, stilgelegd zijn naar aanleiding van de veiligheidsmaatregel van eind oktober 2021. Dit heeft een impact op de te zuiveren vrachten aan PFAS. De te zuiveren met PFAS verontreinigde stromen die in de waterzuiveringsinstallatie terecht komen, zijn momenteel alleen afkomstig van de bodemsanering.

3M verklaarde in een nota aan de GOVC en tijdens de hoorzitting op de GOVC dat met de nieuwe mobiele afvalwaterzuivering er onmiddellijk zal kunnen voldaan worden aan de lozingsnormen zoals opgenomen in het bestreden besluit van de deputatie voor PFOS, PFOA, PFHpA, PFHxA, PFHxS, PFOSA, PFPA. Voor PFBS en PFBA werd gevraagd om tijd te krijgen tot april 2022 om de lozingsnormen opgelegd in het bestreden besluit van de deputatie te behalen. Dit omwille van het feit dat er nog tijd nodig is voor bijsturing en optimalisatie van de tijdelijke waterzuivering.

De lozingsnormen die bij besluit van de deputatie verstrengd werden, gelden tot eind juni 2022. Ook de lozingsnormen opgenomen in de vergunning van 17 september 2020 gelden tot eind juni 2022 (enkel voor PFOS was een lozingsnorm van 1 µg/l opgenomen na 30 juni 2022). De exploitant heeft recent een nieuwe aanvraag ingediend bij de deputatie voor lozingsnormen voor PFAS vanaf 1 juli 2022. Deze procedure is momenteel lopende. In totaal neemt men 24 PFAS-verbindingen op in deze aanvraag.

Er heerst momenteel een groot probleem rondom de site van 3M als gevolg van jarenlange emissies van PFAS. De resultaten van bloedstaalnames bij omwonenden van de 3M site uitgevoerd in oktober 2021 tonen aan dat de blootstelling aan PFAS bij de bevolking in de buurt van 3M vanuit gezondheidskundig standpunt te hoog ligt en dat er dringend maatregelen nodig zijn om de blootstelling te verminderen. De studie beveelt ook aan dat er geen nieuwe PFAS meer mag bijkomen, wat dus een bronaanpak inhoudt.

Gelet op dit gezondheidsprobleem is geoordeeld dat voor de lozing van het bedrijfsafvalwater de strengste normen van toepassing moeten zijn, met andere woorden werd de lozingsnorm voor de 9 betreffende PFAS-parameters op de rapportagegrens, zijnde 0,1 µg/l, gezet en dit in het kader van het voorzorgsprincipe en in het kader van het feit dat alle verontreiniging van het leefmilieu met persistente PFAS maximaal moet worden vermeden. Op basis van de analyseresultaten van het bedrijfsafvalwater en rekening houdend met de nieuwe bijkomende

zuiveringsstappen, werd geacht dat de norm van 0,1 µg/l voor alle 9 PFAS-parameters haalbaar is. De productieprocessen die stilliggen ten gevolge de veiligheidsmaatregel kunnen gecontroleerd terug opgestart worden nadat de aanvaardbaarheid van de emissies is aangetoond. Het gecontroleerd opstarten zal ook moeten inhouden dat de impact op de waterzuiveringsinstallatie zorgvuldig kan worden gemonitord en bijgestuurd waar nodig.

Het hemelwater van de site wordt via een afzonderlijke riolering afgevoerd maar is door lekkages (via insijpelend verontreinigd grondwater) verontreinigd met PFAS. 3M voorziet de uitbreiding van de bufferbekkens waardoor het de bedoeling is om een bui met een terugkeerperiode van 100 jaar te kunnen bufferen. De aanvraag van de bufferbekkens is mee opgenomen in de hierboven reeds vermelde ingediende vergunningsaanvraag. In het najaar 2021 heeft 3M naast de vaste regenwaterput van 309 m³ voorzien in 5 mobiele buffers van elk 125 m³, zodat er in totaal een buffercapaciteit is van 934 m³ (verwerking 2 jaarlijkse piekbui). Hiermee wordt vermeden dat bij hevige regenval het verontreinigd hemelwater ongezuiverd in de Schelde gepompt wordt.

PFAS in het hemelwater worden verwijderd d.m.v. een zandfilter en twee actief koolfilters. Hiermee kunnen voor heel wat PFAS zeer hoge verwijderingsrendementen gehaald worden, tussen 98% voor PFBA tot 100% voor heel wat andere PFAS. In het eerste kwartaal 2022 werd voorzien de bestaande zandfilter en actief koolfilters te vervangen worden door filters met grotere capaciteit, bijkomend werden twee ionenuitwisselaars geplaatst.

3M verklaarde in een nota aan de GOVC en tijdens de hoorzitting op de GOVC dat de lozingsnormen zoals gehanteerd in het bestreden besluit van de deputatie onmiddellijk haalbaar zijn voor PFOS en PFOA. De normen voor de overige PFAS-verbindingen zouden pas haalbaar zijn vanaf 1 april 2022 na de opstart en optimalisatie van de aangepaste zuivering.

Ook voor het hemelwater gelden de lozingsnormen voor PFAS momenteel tot eind juni 2022. Nieuwe lozingsnormen voor PFAS in het hemelwater werden eveneens opgenomen in de aanvraag die recent ingediend werd.

Op basis van de analyseresultaten van het hemelafvalwater en rekening houdend met de bijkomende ionenuitwisseling en het feit dat PFOA en PFOS makkelijker uit het afvalwater te halen zijn dan de korte keten-PFAS, werd een norm van 0,1 µg/l haalbaar geacht voor alle 9 PFAS-parameters. Gelet op het feit dat de gezondheidkundige draagkracht ten aanzien van PFAS overschreden is bij de omwonenden rondom de site van 3M, is het aangewezen dat ook voor de lozing van het verontreinigd hemelwater de strengste norm van toepassing is.

Voor de niet-nominatief in de vergunning genoemde PFAS wordt de lozingsnorm beperkt tot de rapportagegrens en bij gebreke daaraan, de bepalingsgrens. Immers, 3M werd reeds meermaals, ten laatste sinds de verschillende veiligheidsmaatregelen van 27 augustus 2021 en 29 oktober 2021, door de afdeling Handhaving aangemaand de verschillende geloosde PFAS-verbindingen te identificeren. Bovendien verplicht de bijzondere gezondheidssituatie in Zwijndrecht ons tot een toepassing van het voorzorgsbeginsel inzake PFAS tot een beoordeling ten gronde heeft plaatsgevonden over de lozingsnormen voor de nog niet-nominatief genoemde PFAS.

2. Op korte termijn is er nog steeds een veiligheidsmaatregel van kracht die het bedrijf oplegt om wekelijks het effluent te bemonsteren en te analyseren op PFAS en deze resultaten mee te delen aan de afdeling Handhaving. In het ministerieel besluit werd via een bijkomende voorwaarde opgelegd om deze frequentie te verhogen naar 2x

per week, bijkomend de parameter SOF (groepsparameter) te analyseren en dit van het afvalwater zowel voor als na de waterzuivering.

De afdeling Handhaving volgt de meldingen van deze verhoogde zelfcontrole uit de bijzondere voorwaarde op. Er is bijkomend nog steeds wekelijks een overleg tussen 3M, afdeling Handhaving, AZG en VMM waar onder meer deze resultaten besproken worden.

Sinds augustus 2021 heeft de afdeling Handhaving ook haar eigen monsternamerequentie verhoogd bij 3M. Het afvalwater wordt op dit moment door de afdeling Handhaving minstens 1x per maand bemonsterd op PFAS. De analyse van de PFAS-parameters wordt uitgevoerd aan de hand van de uitgebreide ontwerp-WAC voor PFAS.

Tot op heden zijn er geen overschrijdingen van de lozingsnorm vastgesteld.

3. Ik heb mijn administratie de opdracht gegeven om alle vergunningen met bijzondere lozingsnormen voor PFAS bij te stellen. Deze bijstellingen volgen de gebruikelijke procedure en dat kost tijd, maar het uiteindelijke doel is om de lozing van PFAS in de omgeving verder zo sterk mogelijk te beperken. Indien de deputatie de vergunning verlenende overheid is, zal de uiteindelijke beslissing tot bijstelling door de deputatie genomen moeten worden.

Naast het aanscherpen van bestaande normen wordt ook de lozingsvergunning beperkt in de tijd en zal de monitoring van PFAS verplicht toenemen. De bedrijven kunnen vervolgens alternatieven zoeken om het gebruik van PFAS te beperken. Indien dit om technische redenen niet mogelijk is, zal men de emissie van PFAS via zuiveringstechnieken zo ver mogelijk moeten beperken.